

EGE BÖLGESİ ENERJİ FORUMU'NDA SORUNLAR MASAYA YATIRILDI

Bölgemizde enerjinin güvenilir, kaliteli ve kesintisiz karşılanmasına yönelik planlama ve hizmetlerin üretim, iletim ve dağıtımına ilişkin tüm veriler ile tartışıldığı "EGE BÖLGESİ ENERJİ FORUMU 2007" 29-30 Mart 2007 tarihlerinde İzmir'de gerçekleştirildi.

Enerji alanında Ege Bölgesinde yaşanan sorunlara çözüm önerilerinin oluşturulması, alternatif enerji kaynaklarına yönelik enerji politikalarının bölgemizde uygulanabilirliği, enerjinin verimli kullanılmasına ilişkin öneriler forumda tartışılan konulardandı.

Şubemiz koordinasyonunda gerçekleştirilen etkinliğe ilgili kurum ve kuruluşlardan katılımcılar, üyelerimiz yoğun ilgi gösterdi.

Etkinliğin açılışı, Şube YK Başkanı Mustafa KÜÇÜK, EMO YK Başkanı Kemal ULUSALER, TBMM İzmir Milletvekili Sedat UZUNBAY ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi GÜLER'in konuşmalarıyla başladı.

Şube YK Başkanı Mustafa KÜÇÜK konuşmasında; enerji alanında ülke çarıkları doğrultusunda politikalar

üretildiğini bunun yerine; küreselleşmenin dayattığı politikaların uygulanır olduğunu dile getirdi. KÜÇÜK konuşmasına şöyle devam etti: "Özelleştirme serbestleştirme politikaları sonucu sistem parçalanmış, üretim, iletim, dağıtımda planlama, yatırım ve uygulamanın tek elden koordineli bir biçimde gerçekleştirilmesinin koşulları ortadan kaldırılmıştır. Sağlıklı talep tahminlerinin hazırlanması ve bu çerçevede yeni tesislere ilişkin planlama ve yatırımda yaşanan sıkıntılarının yanısıra var olan üretim, iletim, dağıtım tesislerinde işletme, bakım ve onarıma ilişkin kısıtlamalar yaşanmış, var olan yapının verimli çalışması sağlanamamıştır. Burada ekonomik kısıtlamaların yanısıra

personale ilişkin uygulamalar da önem taşımaktadır. Kentimizden rakamlarla ifade edecek olursak 1998-2005 döneminde elektrik enerjisi tüketimi % 50, abone sayısı % 30 artarken görevli personel sayısında %24 azalma olmuştur. İçinden çıkılması daha da zorlaşmış bu karmaşık yapı içinde geleceğe ilişkin doğru önermeler yapmak, bu önermeler ışığında gerek var olan yapının verimli çalışmasının sağlanabilmesi, gerekse gerçekçi senaryolar içinde planlamaların ve yatırımların gerçekleştirilebilmesi açısından var olan sistemin resmini doğru görebilmemiz esastır." Forumla bölgemizin enerji alanına ilişkin tespitler ve çözüm önerilerini oluşturmayı hedeflediklerini ifade eden KÜÇÜK bunları; alternatif enerjiler, iletim tesislerinin durumu,

enerji kalitesi, enerjinin etkin kullanımı olarak sıraladı. Forumun; sektörün tüm bileşenlerini bir araya getiren bir etkinlik olduğunu belirten Mustafa KÜÇÜK; etkinliğin çevreye zarar vermeyen bir enerji sektörünün yaratılmasında adım olabileceğini vurguladı.

EMO YK Başkanı Kemal ULUSALER; TMMOB adına düzenlenecek Enerji Sempozyumu'nu zenginleştirmek açısından enerji forumlarının düzenlenmesinin önemine dikkat çekti. Enerjide arzın talebi karşılayamayacağı dönemin yaşanacağını, fosil kaynakların tükeneceğini açıklayan ULUSALER; bunların yerini yenilenebilir enerji kaynaklarının alacağını belirtti. Kemal ULUSALER konuşmasını "Bütün geçişler gibi değişimler gibi bu da sancılı olacak. Geçiş yüzyılına nasıl en az zararlar atlatmayı dert edinecek bizleriz, bizlerin seçeceği siyasi karar mercileridir. Geçiş sürecinde ülkemiz koşullarının çok iyi değerlendirilmesi gerekmektedir. Bizim talebimiz enerjinin toplum ve ülkemiz yararına, yenilenebilir enerji kaynaklarının sonuna kadar kullanılmasıdır.

Yenilenebilir enerji kaynaklarından özellikle güneş enerjisinde ar-ge çalışmalarına önem verilmelidir, bütçeden daha fazla pay ayırmalıdır" şeklinde sürdürdü.

Türkiye'de enerji politikalarında geçmişten bugüne hatta gelecekte de enerjide piyasalaştırma politikaları olduğunu ifade eden ULUSALER; EMO olarak her zaman serbestleştirme ve özelleştirmenin olumlu sonuçlar doğurmadığını kamuoyuna aktardıklarını açıkladı. Dünyada da özellikle dağıtımda özelleştirmelerin tartışıldığını belirten Kemal ULUSALER bununla ilgili İngiltere örneğini verdi. İngiltere'de enerjide dağıtım ve özelleştirme sonuçlarının hala tartışıldığını belirten ULUSALER; "tekelleşme üst boyuttadır, özelleştirme sonucu tekelleşme kaçınılmazdır, bazı Avrupa firmalarına cezalar verilmiştir", dedi.

Enerjide arz güvenliği sorunu yaşandığına dikkat çeken ULUSALER; "istikrarsızlık, belirsizlik olduğu için özel sektörün yatırım yapmadığını, kamunun da yatırım yapamadığını

dolayısıyla arz güvenliği sıkıntısı yaşandığını" belirtti. Arz güvenliği sıkıntısının önüne hızla geçilmesi için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı aracılığıyla yatırımlara hız verilmesi gerekmektedir diyen ULUSALER; kamunun yatırım yapabilmesi için acil olarak bu sorunun masaya yatırılmasını talep etti. Kayıp ve kaçakların tam olarak değerlendirilmesi gerektiğini vurgulayan Kemal ULUSALER; serbestleştirme ve özelleştirmeden vazgeçip özdenetimçi ve özerk bir yapının oluşturulması dileğinde bulundu.

TBMM İzmir Milletvekili Sedat UZUNBAY ise; enerjide dışa bağımlılık, elektrik üretim, iletim, dağıtım, enerjinin verimli kullanılmaması sorunlarının var olduğunu bu sorunların aşılmasında görevin kendilerine düştüğünü ifade etti. Hükümetin göreve geldiğinden bu yana enerji yatırımlarının olmadığına dikkat çeken UZUNBAY; acil enerji strateji planlarının mutlaka çıkarılması gerektiğini belirtti. Doğalgaz dışındaki yatırımlara hız verilmesini belirten

UZUNBAY; geleceğe güvenle bakabileceğimiz enerji politikalarını oluşturulması dileğinde bulundu.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Hilmi GÜLER; enerjinin kolay algılanabilir bir kavram olmasını kendilerine görev olarak belirlediklerini açıkladı. Özellikle doğalgaza dayalı dışa bağımlı politikalar yerine yerli kaynaklara ağırlık verdiklerini açıklayan Hilmi GÜLER; doğalgaz fiyatının sabitlenmesiyle sanayide kullanılan elektriğin fiyatının %6,5 konutlarda kullanılan elektrik fiyatının %1,5 oranında indirildiğini belirtti. Doğalgazda yapılan uluslararası anlaşmaları değiştiremediklerini ifade

eden GÜLER; Türkiye'nin rüzgar ve jeotermal haritasını çıkardıklarını, yatırım yapmak isteyenlere alım garantisi verebileceklerini vurguladı. Bakanlığının sürecinde yerli kaynakların kullanılması, dışa bağımlılığın azaltılması konusunda yaptıkları yatırımlara değinen GÜLER; Türkiye'nin dış politikada enerji konusunda son derece diplomatik önemi olduğunu dile getirdi.

Açılış konuşmalarının ardından **Enerji ve Çevre** konulu çağrılı bildiriye Çevre Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Üyesi Ahmet Avni ATAYOL sundu. **Üretim Potansiyeli ve Kaynaklar** başlığında forumun ilk oturumunda beş bildiri sunuldu. Oturum Başkanlığını Prof. Dr. Metin ÇOLAK'ın yaptığı oturumda EÜAŞ APK Dairesi Başkanlığı'ndan Dr. Mehmet BULUT **Bölgenin Üretim Potansiyeli**, EİE'den Mustafa ÇALIŞKAN **Ege Bölgesi Rüzgar Potansiyeli**, Maden Mühendisleri Odası'ndan Coşkun DOĞANAY **Ege Bölgesinin Elektrik Enerjisinde Kullanılan Kömür Potansiyeli**, Elektrik Üreticileri Derneği Yönetim Kurulu Üyesi Yusuf YİĞİNER **Özel Üretim Potansiyeli** ve DSİ Etüt ve Plan Dairesi başkanlığından A. Turhan

KEPENEK **Hidrolik Potansiyelin Gelişimi** başlıklarında bildirimlerini sundular.

Prof. Dr. Mustafa GÜNDÜZALP'ın oturum başkanlığı yaptığı **Enerji Verimliliği** başlığında yapılan ikinci oturumda; EİE'den Bora OMURTAY **Elektrik Enerjisinin Nihai Kullanımında Verimlilik**, Şubemiz Enerji Verimliliği Komisyonu Üyesi Muammer ARGÜN **Enerji Verimliliği Kanunu** ve Türkiye Kojenerasyon Derneği Yönetim Kurulu üyesi Mehmet U. TÜRKEL **EVK İçinde Kojenerasyonun Yeri** başlıklarında üç bildiri sunuldu.

Forumun ikinci gününde **İletim-Dağıtım-Tüketim, Yasal Düzenlemeler, Elektrik Kalitesi** başlıklarında üç oturum gerçekleşti. Oturum Başkanlıklarını sırasıyla Musa ÖZTUFAN, Prof. Dr. F. Acar SAVACI ve Olgun SAKARYA'nın yaptığı oturumlara katılımcılar yoğun ilgi gösterdi.

İletim-Dağıtım-Tüketim başlıklı oturumda TEAIŞ APK Dairesi Başkanı İbrahim BALANUYE **bölgenin iletim durumuna** ilişkin bilgiler verdi. TEDAŞ Genel Müdür Yardımcısı Abdullah ATALAY **dağıtım sistemi** konusunda

katılımcılara bilgi verirken, Gediz Elektrik Dağıtım A.Ş. Şirket Müdürü Metin DEMİRDAĞ **Enerji Dağıtım Sorunları ve Çözüm Önerileri** başlıklı bildirisini sundu. Şubemiz Enerji Komisyonu üyeleri Avni GÜNDÜZ, Erdinç ÖZÜNER ve Yılmaz KONAKLIOĞLU; **Üretim İletim ve Dağıtımda Ege Bölgesi, Dağıtım Şebekeleri Genel Sorunlar ve Çözüm Önerileri, Ege Bölgesi Enerji Sorunları ve Planlama** isimli bildirileri katılımcılarla paylaştılar.

Yasal Düzenlemeler konulu oturumda **EPDK Yasal Düzenlemeleri** konusunda katılımcılara bilgi veren EPDK temsilcisi Murat GİDİŞ'in ardından **Elektrik Sektöründe Yeni Yapılanma ve Yasal Düzenlemeler** konulu bildiriye EMO Hukuk Danışmanı Av. Hayati KÜÇÜK aktardı.

Elektrik kalitesinin incelendiği son oturumda **Kaçak Elektrik Kullanımı** başlıklı bildiriye Şubemiz Enerji Komisyonu adına Sedat GÜLŞEN, **İzmir-Aliağa Bölgesi Enerji Kalitesinin İncelenmesi** konulu bildiriye DEÜ Elektrik Elektronik Mühendisliği Bölümünden Yrd. Doç. Dr. Hacer ŞEKERCİ ÖZTURA sundu. Tüketicilerin elektrik enerjisine ilişkin yaşadığı sorunlar hakkında Tüketicileri Koruma Derneği'nden Nurettin AKBAŞ'ın sunduğu bildiriyle forumun oturumları tamamlandı.

Forumun son etkinliği **Enerji Sektöründeki Değişimlerin Ege Bölgesine Etkileri** konulu panel oldu. Panel Yöneticiliğini **Cem KÜKEY**'in yaptığı etkinliğe ETKB Yenilenebilir Enerji Kaynakları Dairesi'nden **Hasan SELEK**, EPDK Grup Başkanlığı'ndan **Hulusi KARA**, EMO İzmir Şubesi Yazman Üyesi **Mehmet GÜZEL**, ESM İzmir Şubesi Başkanı **Alim MURATHAN** panelist olarak katıldı.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının dünya ve ülkemiz açısından önemini farkında olduklarını belirten Hasan SELEK, sürdürülebilir bir kalkınma ve küresel iklim değişikliğinin etkilerinin en aza indirilmesi konusunda birçok yasa hazırladıklarını ifade etti. Türkiye'de yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının artırılması için Elektrik Piyasası Kanunu'nu çıkarttıklarını açıklayan Hasan SELEK, YEK kanununa da değindi. YEK Kanununu ile kaynak çeşitliliğinin artırılmasını ve sera gazı etkisinin azaltılmasını hedeflemeye çalışıldığını belirtti. Yenilenebilir enerjinin ekonomi, çevre ve sosyal ilişkilere çok büyük katkılar sağlamaktadır diyerek konuşmasını sürdüren SELEK; ETKB'nin yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanılmasının artırılması konusunda çalışmalarına devam edeceğini belirtti.

Panele EPDK adına katılan Hulusi KARA; ülkelerde enerji politikaları uygulanırken dikkat edilmesi gerekli

noktaları; yerli kaynakların kullanılması, talep yönetiminin etkinleştirilmesi, verimliliğin ve enerji sektöründe rekabetin artırılması olarak sıraladı.

Şube Yazman Üyesi Mehmet GÜZEL konuşmasına; rekabet kelimesinin Türkiye'de kar olarak algılandığını belirterek başladı. Enerji sektörünün belirsizlik içerisinde olduğunu "tanımlanmamış bir enerji sektörü gidiyor, nereye gittiği belli değil" diyerek açıklayan GÜZEL, termik santrallara herhangi bir yatırım yapılmadığını, bunun nedeninin kamunun kaynak yetersizliği olduğuna dikkat çekti. Özelleştirme sürecini durdurmak için kamunun yatırım yapması gerektiğini vurgulayan Mehmet GÜZEL, kurumların özelleştirme, serbestleştirme nedeniyle atalet içerisinde olduğunu açıkladı.

ESM İzmir Şube Başkanı Alim MURATHAN konuşmasında süreci emek piyasası, personel politikaları açısından değerlendirdi. 1995 yılından bu yana TEDAŞ'ta taşeron işçi sayısının arttığını belirten MURATHAN; iş güvencisinin olmadığı, esnek çalışma saati, düşük ücreti barındıran istihdam politikalarıyla kalitenin yakalanmasının olanaklı olmadığını dile getirdi. Sermayenin küreselleşmesinin emek piyasalarında kuralsızlığı doğurduğunu, 80'li yıllardan sonra bu politikaların hızlı bir şekilde yürürlüğe girdiğini vurgulayan Alim MURATHAN, enerji sektöründe de bunların çok yoğun etkilerini gözlediklerini ifade etti.

Panel katılımcıların sorularına verilen yanıtlarla son buldu.

Ege Bölgesi Enerji Forumu 2007 etkinliğine katkı koyan kişi ve kuruluşlara teşekkür ederiz. Forumda sunulan bildirileri dileyen üyelerimiz <http://izmir.emo.org.tr> adresinden edinebilir.

